СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 44. Джерзі Сіті, Н. Дж., пятниця, 23-го лютого 1940. No. 44. Jersey City, N. J., Friday, February 23, 1940. VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

МАШИНА ҐЮ ЛОНҐА ТРІЩИТЬ

НЮ ОРЛІЄНС. — Правибори в стейті Луізіяна виказують, що політична машина колишнього сенатора Ґю Лонґа, вбитого одним із громадян стейту з політичних мотивів, тепер тріщить на цілій лінії. Ця машина була така сильна, що Ґю Лонґа фактично вважали цілковитим диктатором у своїм стейті. Доказом її сили було й те, що вона пережила чимало років навіть після того, як Лонґа вбито. Співробітники Лонґа керували тою машиною, а за останніх пару років керував нею його брат, Ерл Лонґ, що був ґубернатором стейту.

Але в минулім році ця машина зрадила таку масу корупції, хабарництва і надуживання державних фондів, що викликала проти себе негодування цілого загалу. На арену висунулись противники цеї машини, серед них Сем Гавстон Джовнс, який обіцяв вичистити стейт з політичних лайдацтв, прикритих машиною Лонґа. В теперішніх правиборах показалося, що широкий загал стейту Луізіяни цілковито відвертається від Лонґа і його однодумців, а повертається в бік нового політичного руху, очолюваного Джовнсом. Не лише Джовнс, що кандидує на ґубернатора, дістає всюди більшість, але дістають більшість майже всі інші стейтові урядники, а також конґресмени та сенатори.

Ерл Лонґ заявив, що правибори ще нічого не означають і що в дійсних виборах він таки дістане більшість. До якої міри є розярене населення Луізіяни, вказує і цей факт, що в часі виборів поуставлялась у більших містах національна ґвардія з машиновими крісами. Але правибори дотепер показались надзвичайно спокійними.

ПЕРЕСТОРОГА В БІК ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Едвин Джансон, демократ і послідовний прихильник політики „нового розділу", висказав критичні завваги на адресу президента за те, що він у дивній тайні заховує свої дальші політичні пляни і не хоче людям сказати, чи думає втретє кандидувати, чи ні. Така мовчанка булаб політично розумною, колиб президент задумував кандидувати втретє, казав Джансон. Але колиб президент не думав третій раз кандидувати, а проте в непевності держить Демократичну Партію, то тим він велику шкоду наніс би тій Партії. Тоді ні один інший демократичний кандидат не мав би шансів виграти. Супроти цього цілком без потреби для президента є заховувати дальшу мовчанку, говорив він. Джансон є тої думки, щоби президент третій раз не кандидував, а дав нагоду комусь іншому нести обовязки президента.

ЗАГАДКОВЕ ПОБИТТЯ.

НЮ ЙОРК. — У приватному авті побив хтось тяжко залізною штабою торговця мистецькими творами і бувшого предсідника мистецької ґалерії, Лоґена. Лоґен їхав разом з Ґірієм, товаришем праці, одначе це не Ґірі побив його. Лоґена відставлено тяжко побитого до шпиталю, де він подав число таблиці того автомобілю, в якім його побито. Ту таблицю він собі записав. По таблиці знайдено, що авто належало до власника ґазетного стояка на Бродвею, Джана Поґія. Його арештовано. Але водночас Ґірі, якого поліція повідомила, що хоче переслухати його, поповнив у своїм домі самогубство. Дальші розшуки виказали, що Лоґен і Ґірі були признані перед тим судом винуватими в справі надужиття у мистецькій ґалерії. Над ними мала відбутись розправа. Ґірі впевняв, що він не винуватий і що йому хтось підставив ногу. Тепер поліція хоче ствердити, чи побиття в авті мало якінебудь звязки із зловживаннями в мистецькій ґалерії.

ВОГОНЬ ЗНИЩИВ ЦИРК.

РОЧЕСТЕР (Ню Йорк). — Вогонь знищив велику частину цирку братів Колів і наробив шкоди коло $150,000. В часі вогню дув сильний вітер і внеможливлював ратунок. Згоріло шість львів, два тиґри і два леопарди, які були занебезпечні, щоб їх випускати. Крім того згинуло багато малп і інших звірят, бо не було часу їх випустити. Зате випущено 20 слонів, 300 коней, мулів і зебр. Вони розлізлись по вулицях, затамували вуличний рух і викликали кілька зударень з автами. Опісля їх знайдено. Пропали лише два слони і 20 коней. Є надія, що й слонів знайдуть, хіба би їх хтось . . . украв.

ПРОТИ ВІЙНИ З НІМЕЧЧИНОЮ.

НЮ ЙОРК. — Бюро публичної опінії під директорством Ґелопа подало до відома, що на основі його розслідів показується, що американський загал тепер цілком не думає воювати в Европі, і то навіть тоді, колиб алянти програвали. Колись 44 особи на 100 хотіли, щоб Америка йшла на поміч алянтам, колиб ті програвали. Нині лише 23 на сто того хочуть. Решта є проти війни, без огляду на її вислід. Лише 3% є таких людей в Америці, які хотілиб уже тепер війни з Німеччиною.

І ТИМ ТРЕБА ТІШИТИСЬ

НЮ ЙОРК. — Посадник Ля Ґвардія заявив перед студентами, що тепер університетські дипломи не будуть перешкодою в здобутті посади в міській адміністрації. Колись, коли ті посади були залежні від „палитишенів", то університетські дипломи були перешкодою і треба було з ними ховатись. Бо „палитишени" не люблять людей з високою освітою, казав посадник. Але тепер ті посади від них не залежать, тому студенти не потребують боятися своєї вищої освіти.

СПАДОК УРОДИН ДІТЕЙ

НЮ ЙОРК. — Стейтова статистика виказує, що в 1939 році знов було так мало нових уродин, що той рік є другий з черги найнижчий під оглядом числа уродин. Подаючи ці цифри, представники стейтової адміністрації кажуть, що з того можна доходити до дуже сумних висновків. Вони кажуть, що число перворідних дітей не змаліло. Також число другородних дітей майже те саме. Зате цілком маліють уродини дальших дітей. На тисячу осіб родилося лиш 13. А на тисячу 11 умирають.

НЕ МОЖНА ВІДДАТИ БАНДИТСЬКОЇ ЗБРОЇ ФІНАМ

З кількох боків піднято проєкт віддати Фінляндії зброю, сконфіскувану поліцією міста Ню Йорку від бандитів. Одначе поліційний комісар Валентайн заявляє, що цього не можливо зробити, бо це проти закону.

СМЕРТЬ НА МАНЕВРАХ

Підчас зимових маневрів 28. полку піхоти, що відбувалися коло Вотертавну, в стейті Ню Йорк, згинув від нещасливого припадку піхотинець Пол Ґраціяно. Він положився на позицію на розстрільній і, як потягнув за курок рушниці, ця експльодувала йому в лице.

РОСТУТЬ ЗУБИ 74-ЛІТНЬОМУ

74-літнього Роберта Престона з Коннинґему, Па., заболіли зуби. Він пішов до зубаря й цей запевнив його, що йому виростуть незадовго всі нові зуби в горішній щоці.

НЕ ВИЯВЛЯЮТЬ ВИДАТКІВ

ЛОНДОН. — Навіть посли в парляменті, що ухвалюють буджет, не знають, скільки видає тепер держава. Дізнаються про те аж по війні. Уряд каже, що не може виявляти видатків, бо ворог пізнав би, скільки видається на зброєння і з того заключав би, яке це зброєння сильне та якого роду.

ЗА ВСЕ ПОДБАЄ — ДУЧЕ

РИМ. — Фашистівські ґазети доражують італійцям не журитись війною і тим, що по ній буде. Кажуть, що нація має повне довіря до Мусоліні, і то вже його голова, щоб Італія не зазнала шкоди. І він того певно допильнує.

ЗАСУДИЛИ НА 2 РОКИ ЗА ФАЛЬШУВАННЯ ПАШПОРТУ

Федеральний суд у Ню Йорку засудив Роберта Вилієма Вінера, скарбника комуністичної партії, на два роки вязниці за те, що він, вибираючи пашпорт, подав урядові фальшиві дані. По відбутті кари він має бути депортований до Росії, де він родився.

Вінер був теж відомий як Вайнер і Варшовер. Він вніс спротив до вищого суду, а тимчасом остався в вязниці, бо суд відмовив йому права до залогу.

ШЕРИФ ЗАСУДЖЕНИЙ ЗА КОНШАХТИ З БУТЛЕҐЕРАМИ

Федеральний суд у Ню Йорку засудив Гайрема Карола, бувшого шерифа й теперішнього заступника шерифа повіту Дючес, на 5,000 долярів кари за змову з шайкою бутлеґерів, котрі, мовляв, вели велику горальню при мовчаливій згоді Карола. Судця заявив, що обвинуваченому належалась би кара вязниці, але судця звільнив його від неї з огляду на його старість і на просьбу присяжних помилувати його від вязниці.

ЛІКАР ЗАПЕРЕЧУЄ ЧУТКИ ПРО ЕПІДЕМІЮ

Д-р Джан Райс, комісар здоровля міста Ню Йорку, заперечив у публичній заяві чутки, що, мовляв, число випадків інфлюенци в цьому місті дійшло до розмірів епідемії. Він каже, що число випадків занедужань на цю недугу є значне, але не вище, як воно буває нормально.

„БЛИСКАВИЧНА" ЧИ „СИДЯЧА" ВІЙНА?

ЛОНДОН. — Британці не від того, щоб собі зажартувати у тих тяжких часах. Кажуть, що Ґітлер заповідав „блискавичну" війну проти Англії, але її не видно. Бо коли поглянути на те, що діється на західному фронті, то виходить, що це „сидяча війна".

СУД ОБМЕЖУЄ ПРАВО ВЖИВАННЯ ПІКЕТ

У федеральнім суді в Ню Йорку відбулася розправа, в котрій ішло за те, чи робітнича юнія має право виставляти пікети перед фабрикантом або гуртівником, щоб у цей спосіб заставити подрібних продавців даного фабрикату признати робітничі юнії.

Суд признав таке вживання пікет безправним, бо, мовляв, це булаб не пікета, а бойкот, а бойкот заборонений законом.

ДИВАЧНЕ ВБИВСТВО ДОЧКИ

В умивальні в Монтебело Парк, Каліфорнія, відкрито тіло 5-літньої дівчини, видимо вбитої в дикий спосіб, через товчення головою об твердий предмет. Розслід показав, що вбитою є дівчина 26-літньої Бети Ґардейкер, котрої поліція не застала вдома. Поліційна стежа знайшла її нарешті й привела на розпит. Вона призналася, що вбила дочку, бючи її головою до дверей виходка. Як мотив подала, що дочка була „задобра, щоб жити".

Не розуміючи цього мотиву, поліція розпитувала родину. Її чоловік, Чарлз Ґардейкер, і її родичі заявили згідно, що Бети Ґардейкер почала походитися якось дивно від кількох тижнів, головно від часу, як вона стала ходити до якоїсьтам церкви, що, на їх думку, вірить у приношення жертв з людей. Проповідник вказаної ними церкви цьому перечить.

У Ґардейкерів є ще двоє дітей.

І ЦЕ НАЛЕЖИТЬ ДО ВІЙНИ.

Французькі жовніри відкопують засипаний снігом окупаційний окоп у якомусь французькому місті.

ПРОТИСОВЕТСЬКІ НАСТРОЇ В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ Й БІЛОРУСІ

БУКАРЕШТ. — З того, що можна довідатись від утікачів з тих земель, що передше були під Польщею, а тепер є під Советами, виходить, що населення є цілком незадоволене з советської влади. Щодо цього нема ніякого сумніву. Беручи під увагу перебільшені відомости, передавані польськими втікачами, є ще позатим багато інших інформацій, передаваних чужинцями. Всі вони стверджують, що Західній Україні загрожує голод. Далі кажуть, що як українці так і білоруси не задоволені з того, що Москва насилає на їхні землі забагато москалів. Наука в школах терпить на тому, що советська влада хоче мати тільки таких учителів, що вміють добре по московськи. Незадоволене й робітництво, бо нема роботи.

УЖЕ КАЖУТЬ, ЩО БОЛЬШЕВИКИ ГІРШІ.

ЛОНДОН. — Досі було в усіх звідомленнях про переслідування поляків з боку нацистів таке, що полякам краще живеться під Советами, ніж під німецькою окупацією. Таке виходило і зо звітів, які передав кардинал Ґльонд Ватиканові, а який передруковано в усій світовій пресі. Між іншим там зазначено, що польське духовенство, в порівнянні з тим, що діється під німецькою окупацією, живе під Советами спокійно. Тепер львівський кореспондент лондонської ґазети „Таймс" доносить що інше. Каже, що советська влада нищить польську інтеліґенцію гірше від нацистів.

З ГОЛОДУ ДО НІМЕЧЧИНИ НА РОБОТИ.

БЕРЛІН.— З Польщі сунуть хмари людей до Німеччини, шукаючи заробітку і прожитку. Подають, що з самої Варшави прибуває денно до 5,000 голодних безробітних.

НЕМА ПОТРЕБИ ВИПРАВДУВАТИСЬ.

ЛОНДОН.— Таке заявив британський премієр у відповідь на протест Норвеґії в справі німецького корабля „Альтмарк", з якого англійці забрали британських полонених. Премієр іще зазначив, що Норвеґія може надіятися ще інших потягнень, щоб „змусити її бути невтральною" і не піддаватись „натисковi Німеччини".

СТОЇТЬ ПРИ СВОЇМ.

ОСЛЬО. — Норвеський уряд далі стверджує, що його поступовання було цілком законне та що він міг інтернувати полонених тільки тоді, колиб вони були вийшли на норвеську сушу.

ТУРЕЧЧИНА З АЛІЯНТАМИ.

АНКАРА. — Туреччина чим далі тим ясніше виявляє, що вона стоїть у тій війні з аліянтами. А крім того зазначує, що в усякому випадку візьме негайно участь в европейській війні, як тільки яка держава вишле військо до якої з балканських держав.

ТИЖДЕНЬ НАЙБІЛЬШИХ УТРАТ.

ЛОНДОН. — Минулий тиждень був у тій війні найгіршим щодо аліянтських утрат на морі. Затоплено 20 кораблів, загальної поемности 86,077 тон. У тому було тільки 5 англійських кораблів, а решта були кораблі невтральних держав. Загальні втрати від початку війни виносять коло одного міліона тон.

ХОЧУТЬ ПЕРЕМОГТИ ЗА ВСЯКУ ЦІНУ.

ГЕЛЬСІНКІ. — З безнастанних советських наступів виходить, що Совети не числяться з тим, які понесуть утрати в війні з Фінляндією, щоб тільки її скоріше поконати. Трупи падають десятками тисяч. Та по них ідуть свіжі сили. Те саме є з літаками. Скільки їх не зістрілили, налітають нові. Тепер уже висилають Совети на малу Фінляндію в однім дні по 800 бомбовиків для бомбардовань.

ШВЕЦІЯ ПОДІЛЕНА.

СТОКГОЛЬМ. — Одна частина населення хвалить уряд за те, що не пхає Швеції до участи в війні, а друга, радикальніша, натискає, щоб таки стати по стороні Фінляндії й іти проти Советів отвертою війною. Покищо вишлють дальших 5,000 шведських охотників.

СЕЛЯНИ ДО СЕЛЯН.

ГЕЛЬСІНКІ. — Фінські селяни видали поклик до шведських селян з благанням, щоб натиснули на шведський уряд, щоб вислав Фінляндії військову допомогу.

ЩЕ ОДНА ДИВІЗІЯ В НЕБЕЗПЕЦІ.

КОПЕНГАҐЕН. — Воєнний кореспондент доносить з фінсько-советського фронту, що знищення фінами 18. советської дивізії виставило на велику небезпеку 164. советську дивізію, яка відірвана від звязку з іншими советськими частинами.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$.745
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

РОСІЙСЬКІ ВТРАТИ

У той самий час, як російські донесення говорять про поступ російського наступу на фінські лінії, фінські донесення говорять про знищення ще одної дивізії російських військ. Знищено її у такий самий спосіб, як попередні: через розбивання її на кілька гуртів, а потім розбиваючи кожний з них на дрізки. Втрату дивізії подають як утрату 18,000 жовнірів, що навіть для країни з такою невичерпною масою людського матеріялу, якою є Росія, не є легковажною втратою, передовсім коли взяти під увагу, що таких утрат було вже кілька.

Та ці військові втрати, хоча які вони великі, можна вважати малими в порівнянні з утратами, які понесла Росія у дипльоматії. Бо ще недавно вона мала приятелів багато. Цілі держави вважалися її приятелями, які готові були боронити її права розвиватися по свому. Мало не по всіх державах світу існували цілі ґрупи некомуністів, які дивилися поблажливо на те, що діялося в Росії, оправдували це як „великий експеримент" та готові були примкнути око на російські жортокості, бо, мовляв, там давано освіту, краще здоровля, а передовсім кращу нагоду до праці для мас, що їх до недавна держав у темноті й безпросвітності царський уряд, як це щиро признався недавно президент Рузвелт, котрого можна вважати клясичним приміром цього типу лібералів.

Бомби, що падають з російських літаків на фінські міста, вбивають фінів, фінки й фінські діти. Але це не одинокі жертви цих бомб. Потягають вони ще й інші жертви, а впершу міру саме ці симпатії й приязнь для „великого експерименту", що були розкинені по всьому світі. Ліберальні симпатики російського большевизму чуються нині заведені. Їх поривае лють — одних менше, інших більше. Їх надії на успіх „великого експерименту" розбиті: вони бачать перед собою вже не революційний уряд, але імперіялістичний уряд, що йде на збільшення своєї території, на збільшення свого царства.

Щоб зрозуміти вагу цих утрат російського комунізму, вистарчить пригадати, які то великі й коштовні заходи робив він, щоб ці приязні здобути й удержати. Скільки то грошей видано на навязання дипльоматичних зносин, будову амбасад, заведення дипльоматичних штабів; скільки грошей видано на піддержання всякої посередньої пропаґанди, преріжних орґанізацій для навязання „культурних" звязків, або для притягнення до себе чужинецьких технічних знавців для упромисловлення Росії. Цими зусиллями витворено в світі славу мирного краю, що не дбає за ніщо інше, лише за повний мирний розвій усього свого населення. Замісць цього образу встає тепер марево великої держави, яка миром прикривається, щоби приготовити хитрий воєнний напад, і яка не дбає за добро ні чужого, ні свого народу.

ЗА ДОБРЕ ІМЯ УКРАЇНСЬКОЇ СПРАВИ І ЗА ДЕМОКРАТІЮ

Ми заявили ще перед місяцями, що візьмемося за всі людські способи, щоб тільки довести до скріплення акції американських українців у справі допомоги визвольним змаганням України.

В грудні відбувся Восьмий Конґрес „Обєднання" і там також делеґати наших громад і орґанізацій заявилися за те, щоб доконче довести нас усіх в Америці до більш згідливого життя, до припинення братовбивчої боротьби і взаємного порозуміння та співпраці принаймні в такій важній акції як оборона України. Ось тому делеґати, що були на Конґресі „Обєднання", заявили, що треба скликати ще один загальний конґрес, щоб на ньому всі наші ґрупи і партії заявили спільно, чого домагається український нарід на українських землях та вибрати репрезентацію, яка представить ті домагання відповідним чинникам в Америці й в Европі та поведе дальшу політичну акцію, яку визначить конґрес американських українців.

„Обєднання" дало ініціятиву до скликання такого нового конґресу вже тому два місяці, проголошуючи Всеукраїнський Конґрес на дні 16 і 17 березня б. р. Рівночасно з оголошенням передало підготову цього конґресу в інші руки. Координаційний Комітет „Обєднання" мав узятися за створення Конґресового Комітету з представників усіх центральних українських орґанізацій, бо „Обєднання" стануло на тому, що треба дати доступ на конґрес усьому нашому зорґанізованому громадянству, крім большевиків. Воно заявилося за те, що ніхто не має права відмовляти заступництва ніякій нашій національній орґанізації, коли та орґанізація заявляє, що визнає демократичні засади, є проти окупантів українських земель і не має за собою ніякого такого вчинку, що колідує з американськими законами.

На іншому місці передруковуємо статтю скрентонської „Народної Волі" з 17 лютого 1940. А передруковуємо на те, щоб наш загал знав, що ми нічого не скриваємо, а хочемо, щоб він знав усю правду. Бо він тепер вирішить ту справу. Тому, коли досі не дійшло ще до згоди, хай знає, яка тому причина. Ми не ставили себе і не поставимо на становище большевицьких чи польських прокураторів і ворогів українського народу. І тому не годимося з її обвинуваченнями. Для „Народної Волі" може існувати тільки „оберштляйтнант", а для нас існує бувший секретар військових справ Західньо-Української Народньої Республики і начальник булави Начальної Команди Галицької Армії, якого імя тісно звязане з історичним подвигом цеї нашої Армії, як славна офензива зпід Чорткова. Тому вважаємо того роду „арґументацію", яку видвигає „Народна Воля", щоб нею виправдати свою поставу в справі одного конґресу, цілком шкідливою — з боку добра української справи. А намагання виелімінувати українські орґанізації від участи в акції для визволення України вважаємо диктатурою, що прибирає собі право обвинувачувати і видавати водночас і осуд. Таке поступовання вважаємо наскрізь недемократичним. І тому ми є проти нього — з американського й українського боку.

НА СМЕРТЕЛЬНІЙ ПОСТЕЛІ

(Від одного з найстарших громадських діячів).

Вмирала Іваниха й так до людей казала: „А тоту корову, що десь пропала, то записую на церкву, але якщо ця корова знайдеся, то хай вона буде моїй дочці, Марисі".

Під цю пору їздить по Америці відомий польський ґенерал, Юзеф Галер, і збирає гроші на допомогу тим полякам, що потерпіли підчас німецько-польської війни. З часописів довідуємося, що ґенерал Галер висказався, що „деякі землі Річипосполитої можливо треба буде відступити іншим, як Литві, Білорусі, Україні"...

З огляду на те, що така заява польського ґенерала могла би декого збаламутити, варто звернути увагу на деякі річи.

1. На те, що на надруковане в американськім часописі не все можна покладатися, бо такі „рапорти" часто бувають баламутні або й неправдиві хочби з тої причини, що пересічний американський репортер у справах европейської політики не дуже визнається, зокрема в таких, як українсько-польсько-білорусько-московські проблеми.

2. Те, що писав „Дзєннік Польскі" також не можна брати серіозно, бо воно дуже неясне й невиразне й може виглядати, що хтось навмисне пускає баламуту для якоїсь цілі.

3. Головна задача ґенерала Галера є зібрати в Америці якнайбільше грошей. Для цього він мусить зеднати собі симпатію американського загалу, а мусить зеднати собі тимсамим і американців українського та литовського походження. Звідси „солодкі" слова ґенерала. Так принаймні може видаватись.

4. Теперішній польський так званий уряд знає добре, що не тільки українці, але й деякі інші народи криво дивляться на те, що Польща навіть тепер на смертельні постелі не хоче щиро зректися своїх диких претенсій до українських та інших непольських земель, які вона вже втратила. Тому така заява Галера в Америці може тому польському „урядові" покищо дуже придатися, особливо, коли така заява дістанеться з Америки назад до Англії та Франції у ліберальні тамошні ґазети.

5. Заява ґенерала Галера, навіть коли вона вірно репортована, така загальна, що пояснювати її може кожний так, як сам собі схоче. Наприклад: про яку Україну говорить Галер? Пілсудскі також говорив про вільну Україну. І польські соціялісти також!

6. Ця заява Галера нікого не зобовязує, зокрема навіть теперішній польський так званий уряд нею ніяк не звязаний. Тому вона може бути попросту обчислена на те, щоби деяких легковірних українців та литовців баламутити.

7. Навіть якби теперішній польський так званий уряд заявив прилюдно, що він приймає цю заяву Галера за свою, або й видав іншу, свою власну й зовсім позитивну та виразну заяву, без ніяких явних та скритих застережень, то й у такому випадку українці не мали би ще причини чого дуже радіти. Раз, що цей польський „уряд" не має тепер у своїх руках ніяких українських або литовських земель, отже відступав би іншим те, чого сам не має. Ця „корова" пропала. Друге, є ще питання, чи цей „уряд" справді стане коли дійсним польським урядом! Третє, що навіть колиб цей „уряд" колись став справжнім польським урядом, то питання ще, чи він мав би тоді охоту або силу ту свою обіцянку сповнити.

8. Не забуваймо, що впродовж небагатьох останніх літ поломили свої зобовязання супроти інших такі держави, як Англія, Франція, Німеччина, Росія, Японія, Італія, Польща, Чехо-Словаччина, Югославія, Румунія, Мадярщина. Ці зобовязання були зроблені не невідповідальними людьми на вічах, скликаних на те, щоб зібрати гроші, або в розмовах з репортерами, чи може навіть при склянці пива, але були зроблені уповажненими та відповідальними державними мужами, звичайно чорне на білому й з усякими потрібними для цього підписами та печатками. А що сталося з тим усім пізніше?

Тому не дурім себе. Та не берім за золото того, що нині сказане, бо завтра готов це вже вітер розвіяти.

Що Україна, скоріше чи пізнійше, буде вільною, про це нема найменчого сумніву, бо воля України є доконче потрібна не тільки для самих українців, але й для цілої Европи. Сам факт, що в Европі живе 45 міліонів людей збитою масою, які всі інтенсивно бажають собі жити своїм власним життям, це щось таке велике, таке далекосягле, таке вперте, що цього ніяка сила в світі увесь час закривати, ні заперечувати, ні тому протистояти не буде годна. Та є ще й інші факти.

В Европі живуть два великани, народи московський і німецький. А між ними з півночи до полудня ціла низка менших народів, з яких своєю чисельністю чи не перше місце займає український нарід. До цеї пори ці менші народи тремтіли перед москалями та німцями й бували нераз мячем у руках анґлійців та французів, які, хоч менші ніж москалі або німці, своїм багатством та дипльоматією (хитрощами) вспівали контролювати Европу. Дорога до повної незалежности оцих менчих народів лежить тільки у їх взаємному порозумінні та співпраці, а таке щире порозуміння і співпраця без вільної та соборної України неможливі.

Щоби відбудувати Польщу, зробити її справді вільною та забезпечити її існування, не тільки Галер, теперішній так званий польський уряд, польська преса, але й ціле польське суспільство мусять вкінці прийти до переконання і це раз враз ділами виявляти (як зогляду на українців та литовців, так і зогляду на інші менші народи, з якими Польща мусить співпрацювати), що **Польща раз на все зреклася своєї старої політики загарбування чужих земель,** зокрема земель українських, а далі білоруських і литовських. А далі, не тільки ґенерал Галер, але й ціла Польща мусять вміти уже раз дивитись на світ так, як він є, а не так, як вони дивились на нього кількасот літ тому, що саме довело Польщу до її попереднього і до теперішнього упадку. Треба вже раз вилікуватися з „меґальоманії", з хворобливих мрій про „першенство" і якусь „місію".

З МАДЯРСЬКО-СОВЄТСЬКОГО КОРДОНУ

„Бачили очі, що купували: їжте, хоч повилазьте" — думають собі мадяри тепер, коли вони, досягнувши „спільної границі" з Польщею в березні 1939 року, опинилися в тісному сусідстві з большевиками в місяці вересні. Після того, як мадяри захопили Карпатську Україну, не зважаючи на „запевнення" Німеччини, що, мовляв, визначені в Відні границі мають бути остаточні, в Карпатській Україні настали великі зміни. За чеської влади, як відомо, помалу, з великими трудношами та перешкодами, але таки розвивалась українська національна свідомість. І як це не дивно, але мусимо ствердити факт, що велику роботу для національного пробудження карпатських українців виконала комуністична партія. Було це в добі так званої „українізації" у Великій Україні, коли то комуністична Москва плянувала підкопати сусідні держави, Польщу, Румунію та Чехословаччину, через революційний український рух. Для українців з Галичини, Волині, Буковини та Карпатської України в Харкові та в Києві утворено тоді політичні комуністичні школи, з яких виходили підготовані секретарі, пропаґандисти та аґітатори для праці на українських західніх землях. У Карпатській Україні комуністи перші почали видавати часописи своєї партії чистою українською мовою і фонетичним правописом. Вони теж викинули зо словника перестарілу назву „русин", „Підкарпатська Русь" і писали „Карпатська Україна". Слідом за комуністами пішли й ті українські партії, що були залежні від Праги — соціял-демократи, католики і почасті навіть аґрарники. Колиж Сталін від р. 1933 змінив попередній курс політики і повів наступ проти „місцевого шовінізму, як головної небезпеки" для совєтської держави, то відгуки крівавої розправи над українськими комуністами дійшли й до Карпатської України. Сталінові аґенти й тут почали були „чистку" поміж комуністами - українцями. Для декого з них ця чистка скінчилася трагічно: наприклад, члени чехословацького парляменту Мондок і Сидоряк, комуністи української національности, що повтікали були в Совєтський Союз перед судовими карами в Чехословаччині, були 1933 р. заарештовані в совєтській державі за „український шовінізм". Були відомості, що Мондока і Сидоряка засудили в Москві на смерть. Ці факти відємно впливали на комуністичну партію Карпатської України. Прихильники большевизму в Карпатській Україні могли бачити, що Москва використовує національні рухи в свойому інтересі і кругить комуністичними партіями в світі, „як циган сонцем". Приміром з Москви веліли карпатським комуністам не мішатися в „мовну боротьбу" в Карпатській Україні і не брати участи в „шкільному плебісциті", яким премудрі чеські політики хотіли загальмувати український рух 1938 року. Всупереч Москві комуністи - українці взяли участь у боротьбі за права української мови в Карпатській Україні. Колиж прийшли відомі події в осени 1938 року, то в боротьбі за автономію і незалежність Карпатської України активно виступали майже всі ті, що перед тим підлягали впливам Москви. Все влилося в єдиний український рух: в „Карпатську Січ". Коли насунула мадярська орда на Карпатську Україну, то багато з бувших комуністів заарештовано, мадяри їх розстріляли і заму-

Клявдія Бобикевич.

У ТІНІ ГЕРОЇВ

(Спомин з недавньо минулого).

35)

Підчас війни відвідав нас той знайомий і тоді вияснив, що мав привезти до нас... Мирослава Січинського! Просто з вязниці, щоби пересидів якийсь час у сільській глуші, поки вирушить у дальшу путь... Тому, що батько був загально відомий своїм патріотизмом, характерництвом і тішився довірям цілої околиці, хотіли йому повірити особу Січинського!

По траґедії нашої армії в Україні 1920 р. багато наших старшин прийшли до батька й порсили помочи. Босі, обідрані, голодні... Він помагав, чим міг і передавав їх своїм довіреним людям, що переводили їх через чехословацьку границю. Тепер вони, ті старшини, живуть на Підкарпатті.

Такий був мій дорогий батько...

Що говорив до нього отаман Тютюник, не знаю. Нераз ходили оба цілими годинами попри нашу хату. Рука в руку, наче найкращі други-приятелі. Отаман щось оповідав важне, пояснював, розгортав руками. А батько слухав уважно. Курив свою циґаретку у довгій бурштиновій цигарниці, приставав, задумувавсь і знову ходив з отаманом. Вони не чули, як їх кликалося до їжі: до обіду, чи підвечірку! Такі були далекі цьому світові, що їх окружав... Вони оба буяли думками там... в Україні, куди оба так дуже тужили...

Отаманове писання йшло вперед. Сидів часто допізна в ночі, як нам це сам казав, бо хотів описати точно всі свої рухи, наміри та рейди в Україні. Спішився з тим дуже, і я догадувалася чому... Хотів скінчити, поки виїде туди, на певну смерть...! Отаманша була дуже примхувата. Часто сердилася, що Юра цього не постарав, того не зробив. Жалувалася на все моїй мамі, котра її розраджувала щирим, теплим словом, як могла. Атака епілепсії (падачки) в неї не повторилась, і ми всі вспокоїлися, а навіть її забули. Але на отаманші видно було страшну нервовість, що над нею вона ніяк не могла запанувати.

Лікар заборонив їй кормити малу Галюсю. Годувалося дитину пляшкою, і це вже було діло отамана, гріти молоко, вимивати пляшку й подавати її дитині. Але отаман ніколи не сердився. Все такий привітний, все бадьорий, з добрим словом на устах... Я наче читала його думки... йому був дорогий той час, що його переживав зо своєю родиною... Кожен день, кожна хвилина...

Ми всі були, наче одна рідня. Ми ділилися всіми вістями, всіми журбами та радостями. Спільно обговорювали всі важні діла, всі пляни, як їхні так і наші.

З кінцем лютого покликано отамана писемно до Львова. Покидаючи свою рідню, передав її батькові в опіку, а мені сказав, що ще побачимося. Він скоро вірнеться зо столиці Галичини.

Та не так склалося!

Отаман мав там важні діла, що його задержали. Яж мусіла вже вертатися на чужину, „додому"! З дітьми, клунками й великим жалем, як усе.

Цікаве, що я ніколи не тужила в батьківській теплій хаті, в далекім тихім селі, за шумним гамором великого міста. За театрами, концертами та кінами, що їх мала на чужині!...

З отаманом Тютюником я більше не бачилася. Я виїхала, попрощавшися з отаманшою, з дітьми, бажаючи їм від усієї душі всякого добра та гаразду. Я глянула з великим жалем на ту жінку, що мала стати небавом удовицею...

Яке страшне наше життя! Яка тверда, невблагана наша доля! Як вона грається нами, не питаючися, чи це нас болить!...

———o———

Мама пише:

„18. III. 1923. Радуємося дуже, що ти в добрі та гаразді заїхала. Що діти здорові. Галюся саме тепер зубкує і дуже прикра. Отаман її сам носить, бо отаманша не може. Вони хотять вибратися на весну до Косова. Вже навіть приїздив звідти їх знайомий, якийсь Лисенко. Але через Галюсю відложили поїздку на пізніше. Тато хоче, щоб вони святкували Великдень з нами. Я не маю нічого проти того. Ага! Недавно прийшов якийсь панок до отамана й говорив з ним довго на самоті. Коли відходив, дав мені 4 карточки й радив позашивати їх в одежу, бо мають велику вартість. На них була печатка з пятираменною звіздою, в якій знаходиться серп і молот. „Це коли наші займуть Галичину, або ви підете до нас, покажіть оці карточки й перед вами відчиняться всі двері!" — сказав мені той панок. Отаман пояснив мені, що це большевицький післанець... Я рада була, що він скоро забрався, бо не могла дихати цим самим воздухом. Большевик — і ненависть заливає мою душу...

(Докінчення буде).

чили за те, що були активними діячами Української Січі.

Нелюдське катування української людности мадярськими зайдами не зломило духа борців за волю. Ніхто не вірив, що мадярська влада довго потриває. Прийшла осінь 1939 року, впала Польща, а слідом до карпатських гір прийшло совєтське військо. „Хоч чорт, аби не мадяр" — такий загальний настрій запанував у Карпатській Україні. Через гори посипалася большевицька друкована пропаґанда. Поширилися вісті, що червона армія ось-ось вирушить проти Мадярщини. Нетерпляче чекали, дехто просто тікав на схід, за Карпати, шукати ліпшої долі. Про настрої серед нашої молоді в Карпатській Україні нехай будуть свідками листи, що прийшли відтіль. Один пише:

„Знаю добре сусідів (мадярів) і міг би багато розказати, який у них у господі лад. Події крутяться довкола мене так, що не знаю, що гірше, що ліпше. Багато многотисячних анонімних осіб перелізали через пліт до сусіда (до большевиків. — Ред.), але сусід їх не полюбив і прогнав: каже — „ідітє дамой". Мусіли вертатися під мадярську владу, а тут їх забрали жандарми. В темницях їх годують відомою стравою „б а б е х е с" (бють). Предивні, небувалі діла діються. А проте не бракує й тих, що стоять далі за сусідів, що за горою. І. Б-к і К. за горою, здається секретарями військової команди. Вони говорять прихильно, кажуть, що незадовго прийдуть додому. Щож робити? Люди невинні. Здається, що ми підемо слідами Галичини. Нераз думаю собі вечором, яке життя нас чекає. Після такого фільософування махну рукою: що буде з іншими, те буде й зо мною. Будемо всі разом...

Тут школи по нічому. Страшна дорожнеча. Багато викидають з ґімназії, арештують і т. д. Багато студентів покидають науку, чекаємо гостей. Йдемо назустріч невідомому".

Другий лист від одного січовика, що пробував тікати „за гору", до большевиків:

„Вибач, що не давав об собі вісти, не мав часу. Жию добре, лише вже горбатію та нема здоровля, ось як жию. Знаю, вже за всілякі арешти. 38 годин перебув без їжі, мокрий, змучений у Галичині. Дві доби був в арешті тут, насилу вирвався на волю. Таких, як я, було 96 у нашім селі, лиш декого випустили, а інші й досі покутують. В нашій ґрупі було 14 душ. Сімох прийняли большевики до себе, пятьох (між ними двох жидів) піймали мадяри. На волі нас тільки двоє. Я начислив 36 пендреків (ґумова палиця), 14 ударів кольбою по плечах, 2 в груди, 50 ударів поза вуха. Так нас „цивілізують" лицарі корони св. Степана!...

Мені однаково вже життя не миле, бо не маю з чим жити"...

З наведених листів видно, що московська большевицька влада веде чортівську гру з українською людністю Закарпаття. Посилає туди аґітаторів і друковану пропаґанду, але втікачів до себе не приймає, а віддає їх на муки мадярам.

З ДНЯ

ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКІ ПОРАХУНКИ.

Польські ґазети і провідники в останніх часах залюбки згадують про українців і запевняють, що на будуче та помилка, яку вони робили, давлячи українців, не буде повторена.

Це гарно. Першим кроком до направи якоїсь помилки є признати, що така помилка справді була. Одначе українці мають досвіди в попередніх років, навіть тих, що сягають давньої історії, в яких поляки також у критичних хвилях признавались до помилок, каялись, обіцювали більше їх не робити, але, як тільки небезпека минула, вони миттю забували за обіцянки і каяття і знов зачинали на старий лад гнобити українців, винародовлювати їх та крок за кроком закріпляти за собою їх території.

ТРЕБА БУТИ ОБЕРЕЖНИМ.

Маючи це на увазі, українці мусять бути дуже обережні. В голословні обіцянки вони нині не вірять, бо просто підозрівають, що поляки в своїм гнеті українців керуються якимсь расовим законом, який каже їм прорубувати собі шлях на схід і там здобувати нові території, бо з заходу натискають їх ґермани. Під напором того невблаганого закону вони скоро забувають свої обіцянки, як лише нова нагода покажеться, що можна „братів" українців потиснути.

Справді результати т о г о тиснення малі, але всетаки вони є. Бо ми бачимо, що впродовж довгих віків польсько-українських терть не українці втиснулись на польські території, тільки поляки втиснулись на українські. Багато поляків найшло в Галичину, Волинь, Холмщину. В деяких галицьких повітах польський елемент навіть осягнув більшість, але шляхом насильної польської кольонізації. Отсей здобуток польської експанзії на схід готов при сприятливій нагоді знову пхнути поляків на новий „похуд на зніщеня Русі".

ЧОГО ПОЛЯКИ НИНІ ВІД НАС ХОЧУТЬ?

Виринає питання, чому поляки хотілиб з нами „миритись". Чи треба їм нашої помочи? Помочи їм треба, але вони добре знають, що тої помочи ми їм нині дати не можемо, бо ми самі придушені. Знову яка не булаб держава над Дніпром, але якщо вона булаб українська, вона не зречеться західньо-українських земель.

Отже чому поляки тепер цікавляться українським питанням і хотілиб вирівняти з українцями давні порахунки?

На нашу думку, тут є дві причини: перше тому, що правдоподібно вони мають на увазі свою будучу безпеку зо сторони сходу; а друге тому, що на поляків мусять добре натискати алієнти.

БУДУЧА ЗАБЕЗПЕКА.

Поляки в своїй останній катастрофі наочно переконалися, що Росія є небезпечна сусідка. Москва при першій ліпшій нагоді може проковтнути Польщу, як і Німеччина. Супроти цього таки краще булоб, колиб на сході була українська держава... Але така держава, що булаб і міцна і неміцна. Міцна, коли йде про оборону Польщі перед її ворогами, але неміцна, коли йде про охорону себе самої з боку Польщі. Які чудові союзники моглиб українці бути для Польщі, якби так хотіли по дружелюбному позволяти полякам відгризати кусок по куску зо своїх територій! Але тепер про таке не може бути мови, Бо Польща має ворога, який її роздавлює і вигублює польський нарід.

НАТИСК АЛІЯНТІВ.

Друга причина це натиск аліянтів. За всякою правдоподібністю, аліянти кажуть полякам у той чи інший спосіб ось так: „Ми воюємо не за Польщу, тільки за те, щоб загордити німцям шлях на схід і не допустити, щоб вони стали панівним чинником в Европі. Коли Польща зможе відіграти ролю цього заборола, то дуже добре. Колиж ні, то ми подумаємо про інше заборолo. Ви гризетеся з українцями та іншими сусідами, а з того користають німці. Коли ви не погодитеся з українцями, то ми замісць будувати загороду з Польщі, побудуємо ... хто зна, може й з Росії, постаравшися наперед там про зміну большевицького режіму на царський".

Беручи під увагу нинішнє положення, є дуже правдоподібне, що аліянти таки так натискають на поляків, а ті знову роблять зворот у бік українців.

ЩО МИ НА ТЕ?

Українці не можуть польського гнету забути. Вони знають, що треба перед поляками завжди бути на осторозі. Та водночас вони знають, що кістю незгоди між тими двома народами були польські зазіхання на українські території. Колиж поляки раз на все зречуться ось тих територій, зникне і причина незгод. Хай поляки живуть собі на своїх територіях, а українці на своїх.

Українські політики мусять брати під увагу ще такий факт: коли справді аліянтам іде про консолідацію сходу і створення сильного заборола, то краще буде, коли те заборолo будуть творити таки самостійна Польща й самостійна Україна, ніж перелицьована Росія.

Своїх почувань супроти поляків українці не сміють змінити. Одначе в обличчі біжучих подій мусять ставити політичний реалізм вище почувань. Але й поляки мусять думати також реалістично, а як такі повинні добачувати, що західньо-українські землі вже є з Великою Україною.

„НАРОДНА ВОЛЯ" ПРО КОНҐРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

В ч. 19 „Народної Волі", з 17. лютого 1940 р., є поміщена ось така редакційна стаття:

До справи конгресу американських українців.

В останньому числі Народної Волі були надруковані заяви Українського Робітничого Союза, Провидіння, Українського Народного Союза і Української Народної Помочі про їх становище до Конгресу Американських Українців. З тих заяв виходить, що між тими організаціями існує важне розходження у поглядах на те, хто має скликувати конгрес і нести за нього відповідальність перед американським громадянством і українською іміграцією.

Причиною розходження є Організація Державного Відродження України (ОДВУ), яка довгий час обстоювала фашистську політичну програму і досі її не відреклася, та яка підлягала Проводови Організації Українських Націоналістів у Німеччині і також дотепер ніде прилюдно й офіціяльно не заявила, що вона від нього більше не залежить.

Провидіння і Український Робітничий Союз стали на становищі, що ОДВУ не можна запрошувати до організовання Конгресу Американських Українців. З одного боку, демократичним українським організаціям не дуже по дорозі з товариством, яке далі визнає „єдиного вождя" для усієї України, та яке не скасувало своїх ухвал про „авторитарність", „монократію" і „вождівство", як єдиний засіб будування української держави. З другого боку, прилюдних і офіціяльних закидів про звязки цієї організації з закордоном, і то не тільки з українськими колами, які були підняті проти неї конгресовим комітетом для розсліду неамериканської діяльности, не можна ніяк уважати кваліфікацією на те, щоб представників цієї організації ставити між ініціяторв політичного виступу української іміґрації в Америці. Це тим більше, що ОДВУ дотепер ні не опрокинула більшости піднятих проти неї закидів, ні не поробила заходів, щоб ці закиди розглянув якийсь безсторонний, хоч би український, мировий суд. Український Робітничий Союз уважав і вважає, що „навіть для безпеченства самих Союзів треба наперед зачекати на вияснення піднесених прилюдно закидів і на скінчення слідства", як це сказано в друкованій у попередному числі заяві.

Повище розходження, яке повинно було стати предметом основної дискусії і надуми головних урядів всіх чотирьох запомогових організацій, рішило використати „Обєднання" для своїх вузько-партійних цілей. Воно порозумілось з комітетом, який повстав після наради ріжних громадян українського роду і походження в Кливленді 14-го січня ц. р., і швиденько проголосило свою нараду для організовання свого конгресу („Свобода" ч. 38, 15-го лютого 1940).

На нарадах представників чотирьох союзів було нераз вияснено, на скільки шкідливим для української справи буде скликування такого партійного, однобічного зїзду. Через те, що в Конгресі візьме участь ОДВУ, на ньому не буде організацій, які десятиліттями, твердо й послідовно стояли на становищі самостійности, соборности і **демократії.** Вони не можуть ризикувати своїм добрим іменем, своїм політичним минулим і майбутнім, майном свого членства, а головно **добрим іменем української справи,** та йти у спілку з організацією, яка в своєму недавному минулому має похвали гітлерівських журналів, видавання німецьких аґітаційних брошур, спроваджування собі на промовців гітлерівських оберштляйтнантів в Европі, та ціле десятиліття проти-демократичної кампанії у пресі, та яка ні одним словечком усього того свого фашистівства і фальшивства не відреклась.

Через це повиций крок „Обєднання" та представників „передконгресової конференції в Кливленді" виглядає на чергову спробу перешкодити порозумінню відповідальних українських організацій. Він очевидячки веде не до обєднання українських сил в Америці, а до розбиття. Він може вправді довести до якогось однопартійного збору, але ніяк не зможе покласти основ під одностайний, загальний, доцільний і розумний виступ усього організованого українського громадянства в Америці. Якими фразами його б не розмальовували, якими кличами не прикривали б, то ніяк не закриють факту, що за таким конгресом будуть заховані такі діячі, як Донцов, Грибівський та Ріко Ярий. А вже не тільки українці знають, що представляють ці імена.

Тому для добра української іміґрації і для як найбільш успішної допомоги українській визвольній справі треба, щоб Конгрес скликували і за нього відповідали ті, хто вже трицять і більше років тримають в зорганізованих рядах десятки тисяч американських українців, видають для них постійно газети, помагають їм у біді, та цією своєю працею виробили собі повагу, значіння і вплив не тільки серед української іміграції, але й поза нею. Преставниками української тутешньої групи перед рештою американського громадянства, а коли треба буде, то й поза межами цієї країни, повинні бути ті, хто згідно зі своїми чартерами, конвенційними ухвалами і довголітньою практикою доказав, що вміє вести свої діла справді по демократичному. Українську визвольну справу в Америці повинні в цей час повести організації, які від першого дня свого заснования по нинішній день, на основі своїх статутів і волі свого членства, все їй помагали.

Тими людьми і їх організаціями є українські іміґранти і їх діти та внуки, обеднані в п о с т і й н і запомогові організації. До них належить весь актив української іміграції. Вони мають в своїх руках найбільші органи преси і найкращі засоби виконувати те велике завдання, яке на американських українців накладає теперішній важний час.

І ще, одно: репрезентанти тих організацій у своїй праці і поступках знатимуть, що за свої діла їм прийдеться відповідати не перед невідомою „історією", яку колись хтось напише або ні; не перед підібраним збором однодумців, з якого заздалегідь повикидається критиків і опозицію, а перед своїм членством, на конвенціях чи в загальному голосуванні. Вони не зможуть погубитись після невдачі, так як губились члени всіляких рад, нарад і „негайних" комітетів після того, як накоїли лиха чи дурниць. Через це вони будуть ставитись до своєї праці з куди більшою увагою, як члени якоїсь принагідно складеної „Верховної Репрезентації".

Тому Народна Воля відповідає на цю спробу роздору з боку „Обєднання" і „Кливлендського Комітету" рішучим домаганням, щоб вони залишили свою акцію і не перешкоджали українській іміграції зійтись на одному Конгресі, який повинні скликати чотири запомогові організації, а то Український Робітничий Союз, Український Народний Союз, Провидіння і Українська Народна Поміч.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

САВТ ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Надзвичайний мітинґ відділу 312. відбудеться в пятницю, 23. лютого, в годині 7:30 вечером, в домі нарохіяльнім. Проситься прибути точно на означений час, бо є багато справ до вирішення. — П. Дибайло, предс.; Василь Хміль, секр.

ФОРД СИТІ, ПА. Надзвичайні збори Тов. Зап. Січи, від. 63., відбудуться в неділю, 25. лютого, в годині 1:30 попол., в У. Н. Домі, 600 6th Ave., у Ford City, Pa. Всі повнолітні члени й членкиці, місцеві і незамісцеві, повинні явитися на ці надзвичайні збори до вирішення важних справ. Кожний член повинен привести з собою принаймні одного нового члена, як також вписати свої діти, як ще не є вписані до У. Н. Союзу. Маємо ріжні кляси, що можуть задоволити найбогатшого і найбіднішого. Всі кляси є корисні і задовоняючі. — М. Личак, секр.

ПОСУНЕННЯ ЗА МИР.

Підсекретар стейту Сомнер Велес, котрого президент Рузвелт післав до Европи відвідати Італію, Францію, Німеччину й Анґлію.

ЖІНКИ-ПОЛІТИКИ.

Провідниці жінок у Републиканській Партії на недавній конференції у Вашинґтоні (зліва направо): пані Ралф Гарис з Канзасу, пані Пол Фоцсимонс з Род Айленду і пані Ліна Гей Мор з Тексасу.

ДЕЛІКАТНИЙ ІНСТРУМЕНТ.

Пані Рос, директорка менниці, оглядає нову машину, що є така ніжна, що зважить криску олівцем на папері.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ВІЛМІНГТОН, ДЕЛ.

Ставити загальну справу вище групової.

В неділю, 11. лютого, відбулися в салі Українського Громадянського Клюбу збори в справі Українського Національного Конгресу, в яких узяли участь: українська прав. громада, У. Г. Клюб, бр. св. Івана Хрестителя, від 247 У. Н. С., тов. Тараса Шевченка, від. 158 У. Р. С., тов. Івана Франка, від. 125 У. Н. П., сестрицтво Пресв. Богородиці, від. 151 У. Н. П., відділ О. Д. В. У., відділ У. З. Х., Доньки України, Молодечий Клюб і Хор.

Зборами проводив гром. Василь Щуткевич, а секретарювали Павло Гринишин і Іван Шведа. Справу конечного скликання Українського Народнього Конгресу реферував о. Григорій Хомицький. Після його промови була дискусія, в часі якої бесідники клали натиск на те, щоби провідники українських організацій подбали про скликання тільки одного всеукраїнського народнього конгресу, в якім вийи вичислені організації візьмуть участь через вибраних на тих зборах делеґатів.

На тих зборах ухвалено таку резолюцію:

З огляду на те, що: 1) Як довго не буде загального і повного обєднання всіх українських груп для спільного ділання і боротьби проти всіх наїзників на українські землі; 2) Як довго українці, належачі до ріжних угруповань; будуть поміж собою через розмірно маловажні групові справи ставляти їх вище загально-народніх справ, так довго не буде надії на успішну боротьбу українців проти всіх ворогів і гнобителів України, бо з розсвареним і розбитим на групки народом не будуть числитись ані його вороги, ані приятелі. Для ворогів розсварений і розбитий народ не буде страшний, а у своїх приятелів такий нарід не матиме ніякої поваги, хіба погорду за те, що не вміє, чи не хоче єднатися навіть тоді, щоб ратувати свою власну хату, яка горить, а століттями надбане народнє добро пропадає, руйноване і грабоване наїзниками.

Збори рішають заапелювати до провідників поодиноких українських організацій, релігійних, запомогових, політичних, культурно-просвітніх і інших, щоб вони загально народню справу визволення України завжди і всюди, а головно тепер, ставили на перше місце, а свої ґрупові справи на друге, щоб якнайскорше подбали про повне порозуміння між собою щодо загально-народніх справ у сучасну пору, щоб спільно виробили плян спільної акції проти ворогів українського народу, з яким запізналиб делеґатів на майбутнім народнім конгресі, який повинен відбутися в якнайбільшім порозумінні, єдності і дійсній любові до поневолених наших рідних і старої Батьківщини. Геть з дрібними непорозуміннями! Геть з братовбивчими роздорами!

Павло Гринишин.

ВДОВА ПОПОВНЮЄ САМОГУБСТВО

Пять хвилин по смерти свого 55-літнього чоловіка 34-літня жінка Френсиза Липмена вийшла на дах дому в Ньюарку, Ню Джерзі, в котрому вони мешкали, і кинулася з даху на подвіря. Її забрано до шпиталю, де вона незадовго померла.

— Лікар заборонив мені всяке фізичне напруження.

— Можете сміятися з його припису! Мені він навпаки приписав якнайбільше фізичного руху!

КЮСТІ КАЛІО, ПРЕЗИДЕНТ ФІНЛЯНДІЇ, І ЙОГО ЖІНКА.

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ

(97)

Почувши крик сторожа, Дарно і Юкаг чимскорше кинулись у ліс. Один із них держав спису, відібрану сторожеві, а другий меча. Вони рішені були до смерти боротись, якби хто їм тепер загородив шлях до Ратору. Вони знали, що тепер усе напевно пропало, якби вони не дібрались до Ратору кликати ратунку.

Новина про втечу двох вязнів скоро дісталась до королеви Агті. Лють страшна огорнула її і в першій хвилині вона сама не знала, що починати. Нарешті промовила: „Тарзан! Це Тарзан придумує всі ті штучки. Приведіть мені його сюди!" „Можливо його треба відгородити від решти", завважив хитрий китаєць.

Агті хвилину думала над тою порадою, а далі завважила: „Ти правду кажеш, але... запізно. Чому ти мені вчора не порадив цього зробити? Я нераз дивуюся, Вонг, що твої добрі ради все чомусь спізнюються. Уважай", перестерегла вона його значучо. „Я служу вірно вам і далі хочу служити", відповів з низьким поклоном китаєць.

Довгий час вдивлялася королева в непорушне обличчя, пробуючи відгадати, що криється в його думках. Але китаєць не зрадився нічим. Тепер вони почули голоси сторожів, що провадили на приказ королеви вязнів до неї. Королева рішила їх долю. На вид їх вона знов попала у велику лють і жадобу пімсти.